

ههلبژاردنی عیراق چاره‌نوسی کوردستان به‌ره‌وه‌لدیر ده‌بات

له دوو سالی رابردودا ئه‌وه‌ی پئی ده‌لین "پروسه‌ی سیاسی" دروستکردنه‌وه‌ی ده‌وله‌تی عیراق، بریتی بوه له پروسه‌ی لکانده‌وه‌ی کوردستان به عیراقه‌وه. هه‌رچه‌ند کوردستان له ده‌ست پژی‌می به‌عس و هه‌ره‌شه‌کانی پزگاری بوو، به‌لام ئه‌م پروسه‌یه که به هه‌لبژاردنه‌کان و دانانی ده‌ستوور به‌ریوه‌ چوو له واقعا چۆنیه‌تی پیناسه‌کردنه‌وه‌یه‌کی سه‌رله‌نوی‌ی لکانده‌وه‌ی کوردستان و چونه‌وه ژیر رکیفی سیسته‌می مه‌رکه‌زی عیراق بوه و سه‌ره‌تای دووباره‌بونه‌وه‌ی هه‌مان هه‌ره‌شه‌کانی پیشوو بوه له لایه‌ن ئه‌م ده‌وله‌ته مه‌رکه‌زیه‌ی دروست ده‌کریته‌وه. به‌م پئی‌یه چاره‌نوسی کوردستان به‌ستراوه‌ته‌وه به ناکامه‌کانی ئه‌م پروسه‌ وه‌لبژاردنا‌نه.

هه‌ریوه‌یه که پارتی له هه‌لبژاردنه‌کانی ئه‌مجاره‌ی 15 ديسه‌مه‌به‌ری 2005 دا، لیستی هاوپه‌یمانه‌یه‌که‌یان ناوانه "ده‌نگتان پاراستنی چاره‌نوسی کوردستانه". به‌لام پرسپاری که خه‌لکی کوردستان ده‌بی‌ت له‌م لیسته‌ی بکات ئه‌وه‌یه که، بۆچی چاره‌نوسی کوردستانان له‌م پروسه‌ی هه‌لدیر و قوماری هه‌لبژاردنا‌نه‌دا داناوه؟ ئایا ده‌وره‌ی پیشوو نه‌تان ووت به ده‌نگدان بۆ لیسته‌که‌تان کوردستان له‌م هه‌ره‌شانه پزگاری ده‌بی؟ ئایا نه‌تان ووت به ده‌نگدانان بۆ ده‌ستوری عیراق چاره‌نوسی کوردستان له ئه‌نفال و سته‌م پزگاردنه‌که‌ن؟ ئیستاش کاتی‌ک یه‌کی‌تی و پارتی ده‌لین ئه‌گه‌ر له‌م هه‌لبژاردنه‌دا خه‌لک ده‌نگیان پئی‌نه‌دا، ناسیونالیزمی عه‌ره‌بی سونه و شیعه و به‌عسیه‌کان چاره‌نوسی کوردستان ده‌خه‌نه خه‌ته‌روه، ده‌بی‌ بپرسین تا چه‌ند هه‌لبژاردنی تر ئیوه چاره‌نوسی کوردستان ده‌خه‌نه ژیر ره‌حمه‌ت و هه‌ره‌شه‌ی ئه‌م هی‌زانه‌وه؟ ئایا تاکه‌ی چاره‌نوسی کوردستان به‌ناو مینی چی‌نراوی ئه‌م هه‌لبژاردنا‌نه‌دا ده‌به‌ن و خه‌لکی کوردستانیش ده‌که‌ن به خه‌تابار ئه‌گه‌ر بوه قوربانی ئه‌م مینه‌چی‌نراوانه‌ی هی‌زه شیعه و سونه و به‌عسیه‌کان؟

ئایا وه‌عه‌ده و به‌لینه‌کانی ئه‌م هه‌لبژاردنا‌نه که به خه‌لکی ده‌ده‌ن گوايه ئه‌گه‌ر ده‌نگتان پئی‌بدن، که‌نده‌لی ناهیلن و بژیوی خه‌لکی هه‌ژار و که‌م ده‌رامه‌ت چاک ده‌که‌ن و یه‌کسانی ژن و پیاو ده‌که‌نه یاسا و چه‌ند وه‌عه‌دی تر، بۆچی دوا‌ی هه‌لبژاردنه‌کان خه‌لکی که‌لار و رانیه و سلیمانی و نا‌کری و هه‌ولیری له‌سه‌ر ده‌گرن و نا‌ره‌زایه‌تی‌ه‌کانیان به‌ته‌قه و هه‌ره‌شه و زیندانی کردن و فشاری جو‌راوجو‌ر وه‌لام ده‌ده‌نه‌وه؟ بۆچی له ده‌ستوری عیراقدا ئه‌م مافانه‌تان جی‌گه‌ر نه‌کرد و ده‌ستوری شه‌ریعه‌تی پیاوسالاری و یه‌کپارچه‌یی خاکی عیراقتان به‌سه‌ر خه‌لکدا سه‌پاندا؟

خه‌لکی کوردستان چی‌تر فریوی ئه‌م پروپاگه‌نده‌ی یه‌کی‌تی و پارتی ناخوات و چاره‌نوسی خو‌ی نا‌به‌ستینه‌وه به‌و ده‌نگدان و هه‌لبژاردنا‌نه‌وه که جگه له‌مافی مانه‌وه‌ی کورسی ئه‌م حزبانه و به‌شیان له‌ده‌سه‌لاتدا، هی‌چ مافی‌کی خه‌لکی کوردستان دا‌بین ناکات و به‌پی‌چه‌وانه‌وه ئه‌م هه‌لبژاردانه بۆ سه‌پینه‌وه‌ی مافی چاره‌نوسی خه‌لکی کوردستان و ئه‌و سه‌ره‌به‌خو‌ییه دیفاکتو‌ییه که له ئارا‌دایه. ده‌نگدان و به‌شداري ئه‌م هه‌لبژاردانه پ‌ی‌گه‌چاره‌ی خه‌لکی کوردستان نی‌یه، ئه‌مه‌ پ‌ی‌گای دا‌بین کردن و مانه‌وه‌ی به‌شه ده‌سه‌لاتی ئه‌م حزبانه‌یه و به‌زۆر خه‌لکی کوردستان به‌دوا‌یدا راپی‌چ ده‌که‌ن. ته‌جروبه‌ی رفرا‌ندۆمی ده‌ستوور نیشانی دا که خه‌لکی کوردستان مقاته‌عه‌ی ئه‌م پ‌ی‌گای هه‌لبژاردانه ده‌کات و ئه‌م هه‌لو‌یسته‌ی خه‌لک، ئیستا یه‌کی‌تی و پارتی هه‌راسان کردوه و له‌لایه‌ک به وه‌عه‌دی درۆ و له‌لایه‌کی تر به‌هه‌ره‌شه له ئه‌ندامانی خو‌یان و کارمه‌ندان و خه‌لکی کوردستان ده‌یانه‌وی‌ت خه‌لک ناچار بکه‌ن و ئیستا پروپاگه‌نده‌یه‌کی هه‌ره‌شه ئامی‌زیان ده‌ست پئی‌کردوه بۆ ده‌موکرتکردنی نه‌یارانی ئه‌م هه‌لبژاردنه چاره‌ ره‌شه. پی‌ویسته وه‌لامی ئه‌م هه‌ره‌شانه‌ی یه‌کی‌تی و پارتی بد‌ریته‌وه و پئی‌یان بو‌تری‌ت که ئه‌وه خه‌لکی کوردستان نی‌یه به‌رپر‌سیاره له‌و چاره‌نوسه‌ ره‌شه‌ی ئه‌م هه‌لبژاردنه‌ی به‌عسیه‌کان و سونه

و شیعه‌کان ده‌بنه هیژی بالاده‌ست ، به‌لکو نه‌وه ئەم ریگاچاره و به‌دیله‌ی یه‌کیتی و پارتیی‌یه که چاره‌نوسی کوردستانی خستۆته به‌رده‌م گره‌ویکی دۆراوه‌وه و پۆژ به‌پۆژ به‌ره‌و هه‌لدیری زیاتری ده‌بات . ئەگه‌ر یه‌کیتی و پارتی ده‌نگی خه‌لکی کوردستانیان به‌لاوه گرنه‌گه با جاریک گوئی له ده‌نگی ئەو 98٪ بگرن که له رفراوندۆمی دیسه‌مه‌بری 2004 دا داوای سه‌ربه‌خۆیی و جیا‌بونه‌وه‌ی کوردستانی کرد .

پیویسته خه‌لکی کوردستان پیش له ده‌نگدان له‌سه‌ر سه‌ربه‌خۆیی کوردستان و یه‌کلایی کردنه‌وه‌ی ئەم چاره‌نوسه ، به‌شداری له‌م جووره هه‌لبژاردنه‌ی عیراقدا نه‌که‌ن که ناچارین ده‌کات به‌ چوونه‌وه ژیر رکیفی ده‌وله‌ت و ده‌ستوری ئیسلامی و شووقینیزی عه‌ره‌بی له عیراقدا وه له‌م هه‌لبژاردنه‌شدا وه‌ک رفراوندۆمی ده‌ستور ده‌نگی "نا" و مقاته‌عه‌ی خۆیان به‌رزتر بکه‌نه‌وه و به‌ ئەحزابی ده‌سه‌لاتداری به‌سه‌لمینن که خه‌لکی کوردستان به‌زۆر ئەم ریگا و چاره‌نوسه‌ی ژێرده‌سته‌بونه‌وه‌ی به‌سه‌ردا ناسه‌پینریت . خه‌لکی کوردستان به‌ به‌رزکردنه‌وه‌ی ده‌نگی سه‌ربه‌خۆیی کوردستان و گرتنه‌ به‌ری ئەم ریگاچاره‌ی سه‌ربه‌خۆییه‌ ئاینده و چاره‌نوسی کوردستان مسوگه‌ر ده‌که‌ن .

ئاسۆ کمال

2005/11/25